

ธรรมนูญการอนุรักษ์ป่าไม้

โดย

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลท่าผา และศาลา

ศูนย์การศึกษาอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะคา

คำนำ

การส่งเสริมศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการการศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย จัดทำกิจกรรม กศน.เสริมสร้างคุณธรรมนำความรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย ให้มีคุณธรรมนำ ความรู้ และมีทักษะการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ดำเนินการจัด โครงการธรรมยาตรา เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเป็นการพัฒนาคุณภาพให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยม และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตระหนัก เห็นประโยชน์ และเจริญปัญญา ตามแนวปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีงาม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

เอกสารเล่มนี้เป็นการสรุปผลการจัดทำโครงการธรรมยาตรา ธรรมะกับการอนุรักษ์ป่าไม้หวัง ว่าคงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษา และหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงงาน ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทที่ 1	
หลักการและเหตุผล	4
บทที่ 2	
กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	6
บทที่ 3	
สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	8
บทที่ 4	
การวัดผล ประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์	12
แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล	14
บทที่ 5	
การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	10

บทที่ 1

หลักการและเหตุผล

วัดพระธาตุคอกน้อย เป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา มีเนื้อที่ 68 ไร่ 1 งาน ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านนางแดน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ของตำบลท่าผา เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านนางแดน หมู่บ้านใกล้เคียง รวมทั้งเป็นที่เคารพ ศรัทธาของประชาชนทั่วไป และวัดคอกน้อย ยังถือเป็นวัดสำคัญประจำตำบลท่าผา

ในระยะเวลาประมาณ 3-4 ปีที่ผ่านมา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าผา และประชาชน ได้เข้ามาพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริม โบราณสถานให้มีสภาพแวดล้อมมีความสวยงาม สงบ ร่มเย็น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แม้ว่าวัดพระธาตุคอกน้อยได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ แล้ว ยังประสบกับปัญหา ขาดการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยนักศึกษา กศน. ได้จัดทำโครงการ เดินธรรมาศตรา เพื่อรณรงค์ให้ชุมชน มีความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ป่าไม้ และปลูกฝังจิตสำนึก ให้แก่นักศึกษานำความรู้ทางศาสนามาปรับใช้ในชีวิต เพื่อมิให้เกิดการละเลย ต่อหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ทั้งที่เป็นสาเหตุของปัญหา และสาเหตุของความล้มเหลวในการแก้ปัญหา ต้องมีการพัฒนาจิตใจของนักศึกษา ประชาชน ให้งอกงามขึ้น เพื่อให้เกิดความอยู่รอดของสภาพแวดล้อม ความสวยงาม สงบ ร่มเย็น และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้คงอยู่ต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ดำเนินการ โครงการธรรมาศตรา เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ ขึ้นในวันที่ 24 สิงหาคม 2551 ในประเด็นเรื่อง “ธรรมะ กับแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้” โดยใช้เส้นทางธรรมาศตราฯ เริ่มต้นที่โรงเรียนบ้านนางแดน ตำบลท่าผา ไปสิ้นสุดที่วัดพระธาตุคอกน้อย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้การเดินธรรมาศตราอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้สู่ชุมชน
3. เพื่อให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ตัวชี้วัด

1. นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการเดินธรรมาศตรา
2. นักศึกษามีความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้สู่ชุมชนได้
3. นักศึกษาสามารถกระตุ้นให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ร่วมกับชุมชนได้

เป้าหมาย

- เสิ้งปริมาณ

1. นักศึกษาศูนย์การเรียนชุมชนตำบลท่าผา จำนวน 30 คน
2. นักศึกษาศูนย์การเรียนชุมชนตำบลศาลา จำนวน 40 คน
3. นักศึกษา ปวช. จำนวน 50 คน

- เสิ้งคุณภาพ

ผู้เรียนมีทักษะในการเดินชมรมยาตราอย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้ที่ได้รับสู่ชุมชนได้ และมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอสภาพปัญหาในการอนุรักษ์ป่าไม้ สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับชุมชนได้

บทที่ 2

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวางแผนการจัดกิจกรรม

ครูและองค์กรนักศึกษา แต่ละ ศรช. ได้ร่วมประชุม การจัดกิจกรรมโดยร่วมกันแสดงความคิดเห็นแนวทางการจัดกิจกรรม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน จัดทำป้ายธงรงค์ การกำหนดนัดหมายเวลา การแต่งกาย หลังจากที่ครูร่วมประชุมกับนักศึกษา ครูได้นำผลการประชุมมาวิเคราะห์แนวทางการออกแบบการจัดกิจกรรม โดยครูแบ่งหน้าที่การจัดกิจกรรม และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดกิจกรรม โดยออกรูปแบบการจัดกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเดินธรรมยาตรา (นักศึกษามีทักษะเรียนรู้การเดินธรรมยาตราอย่างถูกต้อง)

- ครูแจกใบความรู้/แผ่นพับ เรื่อง ธรรมยาตรา
- ครูแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 30-40 คน
- ครูผู้รับผิดชอบแต่ละกลุ่มอธิบาย วินัยในการเดินธรรมยาตรา
- ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเดินแถวเรียงหนึ่ง และให้ปฏิบัติตามวินัยการเดินอย่างเคร่งครัด โดยออกเดินที่ละกลุ่ม เว้นช่วงห่างพอประมาณ
- การออกเดินทางให้เดิน 10 นาที พัก 5 นาที โดยครูจะมีการสอบถาม เมื่อมีการหยุดพัก และจดบันทึก
- จุดพักที่ 1 บริเวณปากทางเข้าวัดพระธาตุคุดน้อย
- ครูสอบถามความรู้สึกผู้ร่วมเดิน พร้อมจดบันทึก
- ครูให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจัดแถว ในกลุ่มของตัวเอง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตามวิธีการเดินธรรมยาตรา แล้วเดินทางต่อ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพักกายด้วยสมาธิ (เพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม

นำความรู้สู่ชุมชน)

- ครูมอบหมายให้ตัวแทนนักศึกษานำผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติสมาธิ ตามขั้นตอนการนั่งสมาธิ และการเดินจงกรม
- ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้สูงอายุ เรื่องการเดินจงกรม และแนะนำวิธีการเดินจงกรมให้กับผู้สูงอายุ และผู้สนใจ
- ครูและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากที่ได้นั่งสมาธิและเดินจงกรม

กิจกรรมที่ 3 ศึกษาพร้อมกับชุมชน “การอนุรักษ์ป่าไม้” (เพื่อให้เกิดวิถีแลกเปลี่ยนในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน)

- แบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็น 4 กลุ่ม ศึกษาแหล่งเรียนรู้ตามฐาน ฐานละ 20 นาที

- ประวัติวัดพระธาตุคอกน้อย (กลุ่ม 1,2,3,4)
  - รอยพระพุทธรูปบาท (กลุ่ม 2,3,4,1)
  - วิหารหลังเปียง (กลุ่ม 3,4,1,2)
  - เงามพระธาตุ (กลุ่ม 4,1,2,3)
- ศึกษาสภาพแวดล้อม รอบบริเวณวัดพระธาตุคอกน้อย
  - ให้นักศึกษาจดบันทึกข้อมูลที่ได้พบเห็นจากการศึกษาสภาพแวดล้อม
  - ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสำคัญของประเด็นที่ได้ศึกษา
  - ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ของประเด็นที่ได้ศึกษานำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมต่อเนื่อง

- ตัวแทนกลุ่มนำข้อมูลที่ได้สรุปมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ กับตัวแทนชุมชน เพื่อหาแนวทางในการรณรงค์ และส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าไม้ (ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิก อบต., มัคคนายก, อสม.)
- ครูมอบหมายงานให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนบรรยายความรู้สึกร่วมกิจกรรม ธรรมชาติ การอนุรักษ์ป่าไม้

การวัดผลประเมินผล

ครูจัดทำเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล โดยจัดทำแบบประเมิน โครงการ แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล(การมีส่วนร่วม, การประยุกต์ใช้, ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย, การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น) แบบสังเกต (จากใบงาน ,แบบทดสอบ) และแบบสอบถามความพึงพอใจ

บทที่ 3

สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สรุปผลผลโครงการ ธรรมยาตรา “ธรรมะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้ วันที่ 24 สิงหาคม 2551 ณ วัดพระธาตุคอกน้อย

การจัดกิจกรรม โครงการธรรมยาตรา เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมกับชุมชน ในรูปแบบกิจกรรมธรรมยาตรา ธรรมะกับการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยมีเครือข่ายผู้นำชุมชนร่วมกับองค์กรนักศึกษาร่วมกันรณรงค์ให้ชุมชนมีความเข้าใจในการอนุรักษ์ป่าไม้ และปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษา ได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครอบครัว ต่อสังคม และชุมชน โดยนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำรงชีวิต

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลท่าผา ตำบลศาลา และนักศึกษา ปวช. ได้ร่วมกันจัดโครงการธรรมยาตรา ธรรมะกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ในวันอาทิตย์ที่ 24 สิงหาคม 2551 ณ วัดพระธาตุคอกน้อย ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง โดยมีกิจกรรมดังนี้

จากการที่นักศึกษาได้ร่วมประชุมนัดหมายที่โรงเรียนบ้านนางแตง ในเวลา 08.00 น. นักศึกษาได้ลงทะเบียนพร้อมรับแผ่นพับเกี่ยวกับความหมายของคำว่าธรรมยาตราและวิธีการเดินธรรมยาตรา หลังจากนั้นให้นักศึกษาจัดแถว โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม

นักศึกษาเดินแถวเรียงหนึ่ง และให้นักศึกษาฝึกทักษะการเดินธรรมยาตรา ตามวินัยการเดินอย่างเคร่งครัด นักศึกษาแต่ละกลุ่มถือป้ายรณรงค์เกี่ยวกับการเดินธรรมยาตรา ธรรมะเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อเป็นการเชิญชวนให้คนในชุมชนได้ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชน หลังจากที่นักศึกษาเดินถึงจุดพักในจุดที่ 1 ครูได้สอบถามความรู้สึกของนักศึกษา นักศึกษามีความรู้สึกเหนื่อย ร้อน เมื่อยล้า จากการที่ได้รับฟังความรู้สึกของนักศึกษา ครูได้ทบทวน แนะนำวิธีการเดินให้นักศึกษา คือ ไม่ต้องรีบเดิน ให้เดินช้า ๆ และให้มีสมาธิในการเดิน หลังจากที่ครูได้แนะนำแล้ว จะสังเกตได้ว่า นักศึกษาเดินแถวเป็นระเบียบมากขึ้น และมีสมาธิในการเดินดีขึ้น แต่เมื่อใกล้ถึงจุดหมาย นักศึกษาเริ่มเดินแตกแถวบ้าง เดินกันเป็นคู่บ้าง เพื่อต้องการที่ได้ไปถึงที่หมายให้เร็วที่สุด

เมื่อนักศึกษามาถึงจุดหมายที่บริเวณวัด ครูให้นักศึกษานั่งพักผ่อน ทำจิตใจให้สงบ เพื่อลดอาการเหนื่อย เมื่อยล้า หลังจากนั้นครูให้นักศึกษานั่ง โดยจัดเป็นแถวให้เกิดความมีระเบียบ เพื่อที่จะได้สรุปร่วมกันเกี่ยวกับการเดินธรรมยาตรา จากนั้นให้นักศึกษานับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากหัวแถว ไปยังท้ายแถว 1 รอบ แล้วนับย้อนกลับ ปรากฏว่าจำนวนที่นับได้ไม่เท่ากัน ครูจึงตั้งประเด็นคำถามเรื่องของการมีสติ ความรู้สึกต่าง ๆ หลังจากการเดิน เมื่อสอบถามผู้เรียนแล้ว ส่วนใหญ่มีความรู้สึก เหนื่อย หิว ร้อน ท้อถอย ผู้เรียนบางคน รู้สึกเบื่อ เซ็ง ครูได้แนะนำเกี่ยวกับการรวบรวมสติ เช่น การที่ผู้เรียนจะทำกิจกรรมใดให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายกับการทำกิจกรรมนั้น ให้มีสติกับสิ่งกับสิ่งนั้น ไม่คิดถึงเรื่องที่จะทำให้มีความวิตกกังวล เพราะจะทำให้จิตใจไม่เป็นสมาธิ

ครูได้สอบถามถึงการปฏิบัติสมาธิก่อนการทำกิจกรรมการพบกลุ่มและหลังการพบกลุ่ม ของแต่ละกลุ่ม สามารถสังเกตได้ว่าผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจในการทำสมาธิ จึงได้ให้ตัวแทนนักศึกษา นำผู้เรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมพักกายด้วยสมาธิ โดยใช้เวลา 15 นาที

เมื่อผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมพักกายด้วยสมาธิแล้วนั้น ครูได้ทดสอบสมาธิ และการมีสติของผู้เรียนโดยการนับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 2 รอบ ปรากฏว่าผู้เรียนนับจำนวนได้เท่ากัน สรุปได้ว่าผู้เรียนมีสมาธิมากขึ้น ไม่วอกแวกกับสิ่งรอบข้าง มีสติในการ

กิจกรรมที่ 2 ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ให้ผู้เรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในแต่ละฐาน คือ ฐานที่ 1 ประวัติพระธาตุคอกน้อย ฐานที่ 2 รอยพระพุทธบาท ฐานที่ 3 วิหารหลังเปียง ฐานที่ 4 เจาพระธาตุ และได้กำหนดเวลาให้ศึกษาในแต่ละฐานใช้เวลา 20 นาที

ฐานที่ 1 ผู้เรียนศึกษาจากแผ่นจารึก

ฐานที่ 2 ผู้เรียนศึกษาประวัติเกี่ยวกับรอยพระพุทธบาทจากการบรรยายของนายศรีเลิศ แปงนุจา สออบต.บ้านนางแดน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรอยพระพุทธบาท

ฐานที่ 3 และ 4 ผู้เรียนรับฟังการบรรยายจากนายบุญธรรม แจ่มสว่าง ผู้ใหญ่บ้านบ้านนางแดน บรรยาย ประวัติความเป็นมาของวิหารหลังเปียง และการเกิดเจาพระธาตุ

จากการสังเกตผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ คือมีการจดบันทึกข้อมูล ที่ได้รับฟังการบรรยาย จากวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้กับผู้เรียน จากนั้นครู และผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนได้ศึกษาร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนกับชุมชนในภาคป่าย

กิจกรรมที่ 3 พระอริการชรด อริโย เจ้าอาวาสวัดพระธาตุคอกน้อย ได้บรรยายธรรมะให้กับนักศึกษา และนำกิจกรรมการเดินจงกรมเพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสกับธรรมชาติ โดยการเดินจงกรม และศึกษาธรรมชาติของป่าไม้ บริเวณรอบคอกน้อย เพื่อเป็นการให้นักศึกษาได้มีสมาธิอย่างแท้จริง พระอริการชรด อริโย ได้ให้นักศึกษาขึ้นกรรมฐาน พร้อมกับตั้งจิตอธิฐาน เสร็จแล้วได้นำนักศึกษาเดินจงกรม รอบบริเวณวัดพระธาตุคอกน้อย จำนวน 3 รอบ

เมื่อนักศึกษาเดินจงกรมเสร็จเรียบร้อย นักศึกษาสวดแผ่เมตตา หลังจากนั้นวิทยากรจากผู้สูงอายุ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับต้นกำเนิดของวัดพระธาตุคอกน้อย ผู้สูงอายุได้เล่าประวัติความเป็นมาตั้งแต่การสร้างวิหาร รอยพระพุทธบาท ผู้เรียนให้ความสนใจฟังวิทยากรบรรยายเป็นอย่างดี

หลังจากนั้นครูและผู้ใหญ่บ้านนางแดนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันหาแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้ที่วัดพระธาตุคอกน้อย ผู้เรียนแต่ละคนช่วยกันเสนอความคิดเห็น เช่น ทำฝายแม่่ว ปลูกต้นไม้ทดแทน

แบบบันทึกความรู้สึกร่วมกิจกรรมโครงการธรรมยาตรา

ผู้เรียนมีความรู้สึกดีใจ พอใจ ที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรม และมีความประทับใจที่ได้พบปะกับเพื่อนซึ่งมาจากตำบลต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้รู้จักถึงความสามัคคี กิจกรรมนี้ ได้ให้ความรู้ในเรื่องการเดินธรรมยาตรา เห็นความสำคัญจากการมีสติและได้ร่วมกันปฏิบัติ

ธรรมเพื่อให้มีจิตใจสะอาด ถึงแม้ว่ากิจกรรมนี้จะรู้สึกเหนื่อย แต่ก็สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปดำเนินใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความประทับใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการธรรมยาตรา

ผู้เรียนมีความประทับใจประวัติความเป็นมาของวัดพระธาตุคอกน้อย ที่มีการบูรณะจนเป็นที่รู้จัก และประทับใจที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของวัดพระธาตุคอกน้อย โดยมีบรรยากาศที่ร่มเย็น เหมาะแก่การนั่งปฏิบัติธรรม และผู้เรียนแต่ละตำบลมีความสามัคคี พร้อมทั้งจะช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้รอบ ๆ บริเวณวัดพระธาตุคอกน้อย

ข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการธรรมยาตรา

จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ อยากให้มีการจัดกิจกรรมโครงการธรรมยาตราขึ้นทุกปี การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ควรจัดในช่วงฤดูหนาว มีการเลี้ยงอาหารให้กับนักศึกษา และควรใช้เครื่องขยายเสียงที่ดังกว่านี้

รูปแบบสอบถามความพึงพอใจ

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				คิดเป็นร้อยละ			
	น้อย (คน)	พอใช้ (คน)	ดี (คน)	ดีมาก (คน)	น้อย	พอใช้	ดี	ดีมาก
ระยะเวลาในการอบรม	0	2	78	10	0.00	2.22	86.67	11.11
สถานที่	0	4	69	17	0.00	4.44	76.67	18.89
วิทยากร/ภูมิปัญญา	0	0	76	14	0.00	0.00	84.44	15.56
เนื้อหา/กิจกรรม	0	9	71	10	0.00	10.00	78.89	11.11
สื่อ	0	5	78	7	0.00	5.56	86.67	7.78
การนำความรู้ไปใช้	0	8	74	8	0.00	8.89	82.22	8.89
คิดเป็นร้อยละ	0	4.67	82.59	12.22	0.00	5.19	82.59	12.22

จากตารางรูปแบบสอบถามความพึงพอใจ

หลังจากการจัดกิจกรรมได้มีการสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 90 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจในแต่ละด้าน ดังนี้

- ความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรม ระดับดี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และระดับพอใช้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22
- ความพึงพอใจด้านสถานที่ ระดับดี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 และระดับพอใช้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44
- ความพึงพอใจด้านวิทยากร/ภูมิปัญญา ระดับดี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56
- ความพึงพอใจด้านเนื้อหา/กิจกรรม ระดับดี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 78.89 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และระดับพอใช้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00
- ความพึงพอใจด้านสื่อ ระดับดี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 และระดับพอใช้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56
- ความพึงพอใจด้านการนำความรู้ไปใช้ ระดับดี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 และระดับพอใช้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89

สรุปความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมธรรมชาติ อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 82.59 ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 12.22 ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 5.19

บทที่ 4

การวัดผล ประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การจัดกิจกรรม โครงการ ธรรมเนียม มาตรการ กับแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ มีวัตถุประสงค์ *เพื่อฝึกทักษะเรียนรู้การเดินธรรมยาตรา ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้สู่ชุมชน และทำให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันกับชุมชน* หลังจากที่คุณเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม ครูได้ดำเนินการวัดผลผู้เข้าร่วมกิจกรรม จากแบบประเมินพฤติกรรมการรายบุคคล ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การมีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย นักศึกษา ศรช.ท่าผา ศรช.ศาลา และนักศึกษา ปวช. จากการสังเกตพฤติกรรม ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งไม่มีความคุ้นเคยกัน เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาจากต่างตำบล ทำให้เกิดปัญหาในการรวมกลุ่ม คือจะไม่แยกตัวออกจากตำบลของตัวเอง เกาะกลุ่มในตำบลของตัวเอง

ระหว่างการดำเนินกิจกรรม จากการที่ได้ออกแบบกิจกรรม โดยมีการแบ่งกลุ่ม เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนที่อยู่ข้าง ๆ ทำให้รู้จักกันมากขึ้น มีการช่วยเหลือกัน และให้ความร่วมมือกัน จากการมอบหมายงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปตามประเด็นที่ครูมอบหมาย เห็นว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีการวางแผน แบ่งบทบาทหน้าที่ให้แต่ละคนในกลุ่ม ขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ คิดเป็นร้อยละ 90.65

การประยุกต์ใช้

ก่อนการดำเนินกิจกรรม ครูได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ และกำหนดการในตารางกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบ และได้แจกเอกสารแผ่นพับให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาความรู้เกี่ยวกับ ธรรมยาตรา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม มีการปรึกษาหารือ และแนะนำวิธีการเดินธรรมยาตรา ก่อนการออกเดิน จากการสังเกตในขณะที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่าผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ศึกษาจากเอกสารที่แจกให้มาปฏิบัติ โดยครูไม่ต้องอธิบายรายละเอียดมากนัก ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้มาปรับใช้กับตัวเองในการร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 66.66

การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ครูได้วัดผล ประเมินผลด้านการแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ในกิจกรรมการศึกษาร่วมกับชุมชน โดยกระบวนการกลุ่ม มอบหมายประเด็นศึกษาให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ศึกษาประวัติวัดพระธาตุคายน้อย รอยพระพุทธรูปบาท วิหารหลังเปียง เจาพระธาตุ ศึกษาสภาพแวดล้อมรอบบริเวณวัดพระธาตุคายน้อย ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการจดบันทึกข้อมูลที่ได้พบเห็นจากการศึกษาสภาพแวดล้อม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสำคัญของประเด็นที่ได้ศึกษา ร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้ร่วมกันคิด วิเคราะห์ในประเด็นที่ได้ศึกษา มานำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้จากผู้รู้/ภูมิปัญญา ได้ คิดเป็นร้อยละ 72.42

การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

จากการนำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับชุมชน ในประเด็นเรื่อง การอนุรักษ์ป่าไม้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพทั่วไป รอบ ๆ บริเวณวัด แล้วนำมาวิเคราะห์ จากสภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนา วัดพระธาตุคอกน้อย มานำเสนอ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น ในการหาแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ การพัฒนาสภาพแวดล้อม ร่วมกับ ชุมชน และเครือข่าย โดยมีผู้ใหญ่บ้าน บ้านนางแตง ได้เล่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และให้ผู้เรียนแต่ละคนช่วยกันเสนอความคิดเห็น มีการตกลงร่วมกัน ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ วัดพระธาตุคอกน้อยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น จัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ให้กับ ประชาชนทั่วไป รณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ในการช่วยกันดูแลป่าไม้ โดยปลูกต้นไม้ทดแทนใน จำนวนที่สามารถดูแลได้ ไม่ปลูกมากจนเกินกำลังที่จะดูแลรักษา ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยน ผู้เข้าร่วม กิจกรรมมีบทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 66.66

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มนักศึกษา ศรช.ท่าพา ประถมศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมประเมิน			การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย			การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1	นางอรพรรณ พรหมมินทร์	/				/			/			/				74.99	
	คิดเป็นร้อยละ	100			66.66			66.66			66.66			74.99			

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 74.99

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มนักศึกษา ทรช.ท่าผา ม.ต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย			การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	นางอรพรรณ ชัยชนะ	/			/			/			/			74.99
2	นายทองทิพย์ วัฒนโธ	/			/			/			/			74.99
3	นายศรีจันทร์ อุเทน	/			/			/			/			74.99
4	นายนคร ศรีธีราช	/			/			/			/			74.99
5	นางสาววิษพรรณ จันทน์เทศ	/			/			/			/			74.99
6	นางจันทร์ฉาย เดชคุณมาก	/			/			/			/			74.99
7	นายอุบลรัตน์ นวลบุคคี	/			/			/			/			74.99
8	นางจันทร์พอง วัฒนา	/			/			/			/			74.99
	คิดเป็นร้อยละ	100			66.66			66.66			66.66			74.99

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 74.99

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มนักศึกษา ศรช.ท่าผา ม.ปลาย

ที่	ชื่อ - สกุล	การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย			การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	นายวัชรินทร์ แปะสาย	/			/			/			/			74.99
2	นายทวีเกียรติ แปะสาย	/			/			/			/			74.99
3	นายบุญเลิศ จันทร์คำ	/			/			/			/			74.99
4	นายสงัด บัวโรย	/			/			/			/			74.99
5	นายอำนาจ อุปคำ	/			/			/			/			74.99
6	นางอุเทน ศรีจันทร์	/			/			/			/			74.99
7	นางสาวรจนา วิฑโฒ	/			/			/			/			74.99
8	นายบุญธรรม แจ่มสว่าง	/			/			/			/			74.99
9	นางประพิณ อ่อนหวาน	/			/			/			/			74.99
	คิดเป็นร้อยละ	100			66.66			66.66			66.66			74.99

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 74.99

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
ระดับประถมศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมประเมิน			การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย			การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1	นายบุญมี มณีแก้ว	/				/			/			/				74.99	
2	นายสมศักดิ์ สุวรรณภพ	/				/			/			/				74.99	
3	นางสาวจินดา แก้วมณี	/				/			/			/				74.99	
	คิดเป็นร้อยละ	100.00			66.66			66.66			66.66						

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 74.99

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา

ที่ ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมประเมิน	การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย			การรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการ ประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	นายณัฐพล อุดกันทา		/			/			/			/		66.66
2	นางสมพร สลึงค์	/				/			/			/		74.99
3	นายพีระพงศ์ ชันธิมา		/			/			/			/		66.66
4	นายสมบูรณ์ ไจมา	/				/			/			/		74.99
5	นายบุญธรรม ดวงประกา	/				/			/			/		74.99
6	นายสมยศ ฆนุชา	/				/			/			/		74.99
7	นางปราณี คงชัย	/				/			/			/		74.99
8	นายชนากร ยาพุดเสียบ	/				/			/			/		74.99
9	นายหุ่ม มะโนธรรม	/				/			/			/		74.99
10	น.ส.กัณพิรมย์ นาคจาด	/				/			/			/		74.99
11	นายปราโมช นนสุรัตน์	/				/			/			/		74.99
12	นายอลงกรณ์ ปัญญาแหลม		/			/			/			/		66.66
13	นายธีระวัฒน์ ธีระพงษ์กุล		/			/			/			/		66.66
	คิดเป็นร้อยละ	89.70			66.66			66.66			66.66			72.4

เกณฑ์การประเมิน   3 = ดี   2 = ปานกลาง   1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี จำนวน 9 คน ระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.70 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 72.42

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา

ที่	พฤติกรรมประเมิน ชื่อ - สกุล		การมีส่วนร่วม			การประพฤติใช้			การแสวงหา/ค้นหา จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย			การรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการ ประเมิน
			3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1	นางรักยิณา	วงศ์กลม	/			/			/			/			74.99
2	นายธนชัย	ศรีใจ		/		/			/			/			66.66
3	นายชาติรี	วรรณวัฒน์		/		/			/			/			66.66
4	นายปณิธาน	วิจิตรนันท์		/		/			/			/			66.66
5	นายกัมพล	มุงดี		/		/			/			/			66.66
6	นายกิตติพิศ	ชัยสงค์		/		/			/			/			66.66
7	นายเอกลักษณ์	ศักดิ์สิทธิ์		/		/			/			/			66.66
8	นายสมศักดิ์	นทีไพโรจน์		/		/			/			/			66.66
9	นายกฤษดา	พันธุ์หอม		/		/			/			/			66.66
10	นายสุพล	เชิงครอง		/		/			/			/			66.66
11	น.ส.เบญจวรรณ	อินนา		/		/			/			/			66.66
12	นางแก้ว	วิโชค	/			/			/			/			74.99
13	นางพรศรี	ไคร์วานิส	/			/			/			/			74.99
14	นางกัลยพร	โนวิชัย		/		/			/			/			66.66
15	นายมงคล	เรือนทิ		/		/			/			/			66.66
16	น.ส.วรางคณา	วีระน้อย		/		/			/			/			66.66
17	นายชัชวาล	จัดทะเลมา		/		/			/			/			66.66
18	นายทวน	รินคำ	/			/			/			/			74.99
19	นายประพันธ์	จัดทะเลมา		/		/			/			/			66.66
20	นางสาวภาวิณี	ปลาจาร		/		/			/			/			66.66
21	นางจันทร์จิรา	สุผาคอง		/		/			/			/			66.66
22	น.ส.อรวรรณ	ผิวพรรณ		/		/			/			/			66.66
23	นายพิชญ	ศรีวิบูล		/		/			/			/			66.66
	คิดเป็นร้อยละ		72.40			66.66			66.66			66.66			

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 82.60 และมีพฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้ การแสวงหา/ ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 68.09

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มนักศึกษา ปวช.

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมประเมิน			การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย			การรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการ ประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1	นางกาญจนา เปี้ยชา	/				/				/				/			74.99
2	นางสาวขวัญเรือน หอระดี		/			/				/				/			66.66
3	นางจันทร์เป็ง จิงทอง	/			/					/				/			74.99
4	นางฉวีวรรณ พุปัญญา	/				/				/				/			74.99
5	นางทัศนีย์ เป็งบังวัน	/				/			/					/			74.99
6	นางสาวทิวา ทานแก้ว		/			/				/				/			66.66
7	นางทิพย์วรรณ สุวรรณ	/				/				/				/			74.99
8	นางเทียนศรี ประเทกกัน		/			/				/				/			66.66
9	นางเทียมจันทร์ ยาวีไชย		/			/				/				/			66.66
10	นางธิดารัตน์ ลินใจ		/			/				/				/			66.66
11	นางนงคราญ อินดีะสงต์		/			/				/				/			66.66
12	นางนภาลักษณ์ เรือนใส		/			/				/				/			66.66
13	นางนิภาพร พุทธสอน		/			/				/				/			66.66
14	นางบัวลม แผ่นคำ		/			/				/				/			66.66
15	นางสาวปานฤทัย พิณิจผล		/			/				/				/			66.66
16	นางพรทิวา ต๊ะแสนเทพ		/			/				/				/			66.66
17	นางพะยอม สุธรรม	/				/				/				/			74.99
18	นางเพชรรัตน์ เกาไสยนันท์	/				/				/				/			74.99
19	นางภานุมาส เกษณา		/			/				/				/			66.66
20	นางมะลิ อินทนนท์	/				/				/				/			74.99
21	นางลาวัลย์ กงตุ๊ก	/				/				/				/			74.99
22	นางสาวศรีเนียน ไชยวุฒิ		/			/				/				/			66.66
23	นางศิรินัลดดา หงส์ทอง	/				/				/				/			74.99
24	นางสมพร จันทร์เที่ยง	/				/				/				/			74.99
25	นางสายหยุด ใจมา	/				/				/				/			74.99
26	นางสาวสาวิตรี เครือวงศ์		/			/				/				/			66.66
27	นางสุมาลี น้อมเกษ		/			/				/				/			66.66
28	นางสาวสุรีย์ กาวิล	/				/				/				/			74.99

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

ที่	ชื่อ - สกุล	การมีส่วนร่วม			การประยุกต์ใช้			การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย			การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			สรุปผลการประเมิน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
29	นางสาวนีย์ เป่าคำ		/			/			/			/		66.66
30	นางสาวอำพร เบ็งบังวัน	/				/			/			/		74.99
31	นางอาร สารี		/			/			/			/		74.99
32	นางสาวอำพรณ สุภาพ	/				/			/			/		74.99
33	นางลำไพ พินทิสืบ	/				/			/			/		74.99
34	นางธรรรัตน์ สุขป้อม	/				/			/			/		74.99
35	นางมาลี คำแก้ว	/				/			/			/		74.99
36	นางศิริพร อินเปีย		/			/			/			/		66.66
37	นางศรีแก้ว ถาน้อย	/				/			/			/		74.99
38	นางสาวสมพิศ ศรีจันทร์		/			/			/			/		66.66
39	นางอนงค์ สมวงศ์		/			/			/			/		66.66
40	นางจิตติพร ปิ่นสิน	/				/			/			/		74.99
41	นางจันทร์เพ็ญ พวงสายใจ	/				/			/			/		74.99
42	นางสุมณฑา อาตมิยะนันท์	/				/			/			/		74.99
43	นางสาวเกสร คำนั๊ก	/				/			/		/			74.99
44	นางเดียมต้า สิ้นเปียง		/			/			/			/		66.66
45	นางอำพร วรรณศรี	/				/			/			/		74.99
46	นางอัญชนก สุขเกษม	/				/			/		/			74.99
47	นายอภิชัย ตานตน		/			/			/			/		66.66
48	นางมาลัย ผูกใจ	/				/			/			/		74.99
	คิดเป็นร้อยละ		84.77			67.35			67.35			66.66		71.5

เกณฑ์การประเมิน 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = ต้องปรับปรุง

สรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละด้าน

ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 ระดับปานกลางจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 พฤติกรรมในด้านการประยุกต์ใช้คิดเป็นร้อยละ 67.35 การแสวงหา/ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายคิดเป็นร้อยละ 67.35 และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการกลุ่ม คิดเป็น 71.5 %

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา กิจกรรมชมรมยาตรา

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการจัดกิจกรรมโครงการชมรมยาตรากับแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ ได้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียน/ผู้รับบริการมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และทักษะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร/ กิจกรรม

ตัวบ่งชี้ 1.1 มีผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ความสามารถ เจตคติ และทักษะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร/ กิจกรรม

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้	ค่าร้อยละเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ			
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียน/ผู้รับบริการมีความรู้ความสามารถ เจตคติและทักษะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร/กิจกรรม	ตัวบ่งชี้ 1.1 ผู้เรียน/ผู้รับบริการมีผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร/กิจกรรมของสถานศึกษา	90.65	✓			
สรุปผลการประเมิน						

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียน/ผู้รับบริการมีทักษะในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่าร้อยละเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ			
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ผู้เรียน/ ผู้รับบริการมีทักษะในการเรียนรู้	2.1 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	66.66			✓	
	2.2 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ	66.66			✓	
	2.3 มีความสามารถในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม	66.66			✓	
	2.4 มีทักษะในการสื่อสาร	66.66			✓	
สรุปผลการประเมิน		66.66			✓	

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 คุณธรรมจริยธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่าร้อยละเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ			
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม	3.1 ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม	75				
	3.2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกสาธารณะ	75				
	3.3 ผู้เรียนปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	75				
	3.4 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	75				
สรุปผลการประเมิน		75				

มาตรฐานที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน/ ผู้รับบริการเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 มีการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมกระบวนการคิดเห็น

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 มีการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมกระบวนการ ทำงานร่วมกัน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่าร้อยละเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ			
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนผู้รับบริการเป็นสำคัญ	4.1 มีการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วม					
	4.2 มีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และใช้ชุมชนเป็นฐาน					
	4.3 มีการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมกระบวนการคิดเห็น			✓		
	4.4 มีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานร่วมกัน					
	4.5 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้					
	4.6 มีการศึกษาการวิจัยหรือนำผลการวิจัยการติดตามหรือประเมินผลนำไปใช้					
สรุปผลการประเมิน						

กิจกรรมธรรมยาตรา ธรรมะกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ที่ได้ดำเนินการ สามารถส่งผลที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับ คือ ทำให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ คือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลการเรียนรู้ มีทักษะในการเดินธรรมยาตรา มีความรู้ และเข้าใจในการควบคุมสติ การมีสมาธิในการทำงาน สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นความสำคัญของป่าไม้ในชุมชน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน และสังคม มีความเคารพในกฎระเบียบ มีวินัยต่อตนเอง ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมธรรมยาตรา คิดเป็นร้อยละ 82.59

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการจัดกิจกรรมธรรมยาตรา ธรรมะกับการอนุรักษ์ป่าไม้ พบว่าผลที่ได้นั้นยังไม่ครอบคลุมเนื้อหา และยังขาดความชัดเจนในเรื่องกิจกรรมธรรมยาตรา สาเหตุเกิดจากผู้จัดกระบวนการขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงในกระบวนการการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่พบได้ ประกอบกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแท้จริง แนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรม ควรจะมีการปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกสาธารณะ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ให้กับผู้เรียน ได้มีความเข้าใจ ในการนำความรู้ทางศาสนามาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

ภาคผนวก

รายชื่อนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวน 90 คน

แยกเป็น ชาย 36 คน หญิง 54 คน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลท่าผา

1. นางอรพรรณ พรหมมินทร์
2. นางอรพรรณ ชัยชนะ
3. นายทองทิพย์ วัฒนโธ
4. นายศรีจันทร์ อุเทน
5. นายนคร ศรีธีราช
6. นางสาววัชพรรณ จันทน์เทศ
7. นางจันทร์ฉาย เดชคุณมาก
8. นายอุบลรัตน์ นวลบุคคี
9. นางจันทร์ฟอง วัฒนา
10. นายวัชรินทร์ แปงสาย
11. นายทวีเกียรติ แปงสาย
12. นายบุญเลิศ จันทร์คำ
13. นายสงัด บัวโรย
14. นายอำนาจ อุปคำ
15. นางอุเทน ศรีจันทร์
16. นางสาวรจนา วัฒนโธ
17. นายบุญธรรม แจ่มสว่าง
18. นางประพิณ อ่อนหวาน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา

1. นายบุญมี มณีแก้ว
2. นายสมศักดิ์ สุวรรณภพ
3. นางสาวจินดา แก้วมณี
4. นายฉัฐพล อุดกัณฑ์
5. นางสมพร สลึงค์
6. นายพีระพงศ์ จันทร์มา
7. นายสมบุญ ใจมา
8. นายบุญธรรม ดวงประภา

9. นายสมยง ฃมบุชา
10. นางปราณี คงชัย
11. นายธนากร ยาพุดเสียบ
12. นายชุ่ม มะโนธรรม
13. น.ส.กัณพิรมย์ นาคจาด
14. นายปราโมช นนสุรัตน์
15. นายอลงกรณ์ ปัญญาแหลม
16. นายธีระวัฒน์ ธีระพงษ์กุล
17. นางรัชนีภา วงศ์กลม
18. นายธนชัย ศรีใจ
19. นายชาติรี วรรณวัฒน์
20. นายปณิธาน วิชิตนันท์
21. นายกัมพล มุ่งดี
22. นายกิตติพิศ ชัยสงค์
23. นายเอกลักษณ์ ศักดิ์สิทธิ์
24. นายสมศักดิ์ นทีไพรสนธ์
25. นายกฤษดา พันธุ์หอม
26. นายสุพล เริงครอง
27. น.ส.เบญจวรรณ อินนา
28. นางแ้ว วิโยค
29. นางพรศรี ไคร้วานิส
30. นางกัญญาพร โนวิชัย
31. นายมงคล เรือนทิ
32. น.ส.วรางคณา วีระน้อย
33. นายชัชวาล ขัดทะเลมา
34. นายทวน รินคำ
35. นายประพันธ์ ขัดทะเลมา
36. นางสาวภาวินี ปาลจาเร
37. นางจันทร์จิรา สุผาคอง
38. น.ส.อรวรรณ ผิวพรรณ
39. นายพิษณุ ศรีวิกุล

นักศึกษา ระดับ ปวช.

1. นางกาญจนา เปี้ยยา
2. นางสาวขวัญเรือน หอระดี
3. นางจันทร์เป็ง จิงทอง
4. นางฉวีวรรณ พุปัญญา
5. นางทัศนีย์ เป็งบังวัน
6. นางสาวทิชา ทานแก้ว
7. นางทิพย์วรรณ สุวรรณ
8. นางเทียนศรี ประเทกัณ
9. นางเทียมจันทร์ ยาวิไชย
10. นางธิดารัตน์ ลินใจ
11. นางนงคราญ อินตะสงต์
12. นางนภาลัย เรือนใส
13. นางนิภาพร พุทธสอน
14. นางบัวลม แผ่นคำ
15. นางสาวปานฤทัย พิณิจผล
16. นางพรทิวา ต๊ะแสนเทพ
17. นางพะยอม สุธรรม
18. นางเพชรรัตน์ เกาไสยนันท์
19. นางภานุมาส เกษณา
20. นางมะลิ อินทนนท์
21. นางลาวัลย์ คงตุก
22. นางสาวศรีเนียน ไชยวุฒิ
23. นางศรินัดดา หงส์ทอง
24. นางสมพร จันทร์เที่ยง
25. นางสาวหยุด ใจมา
26. นางสาวสาวิตรี เครือวงศ์
27. นางสุมาลี น้อมกาย
28. นางสาวสุรีย์ กาวิล
29. นางสาวนีย์ เปาคำ
30. นางสาวอำพร เป็งบังวัน
31. นางอวาร สารภี
32. นางสาวอำพรรณ สุภาพ

33. นางลำไผ่ พินทิสืบ
34. นางธีรารัตน์ สุขป้อม
35. นางมาลี คำแก้ว
36. นางศิริพร อินเปีย
37. นางศรีแก้ว ถาน้อย
38. นางสาวสมพิศ ศรีจันทร์
39. นางอนงค์ สมวงศ์
40. นางจิตติพร ปันสิน
41. นางจันทร์เพ็ญ พวงสายใจ
42. นางสุมณฑา อาตมียะนันท์
43. นางสาวเกสร คำนั๊ก
44. นางเดียมตำ สิ้นเปียง
45. นางอำพร วรรณศรี
46. นางอัญชนก สุขเกษม
47. นายอภิชัย ตานตน
48. นางมาลัย ผูกใจ

ภาพกิจกรรม โครงการชมรมยตรากับการอนุรักษ์ป่าไม้

นักศึกษาถึงโรงเรียนบ้านนางแตน เริ่มลงทะเบียน พร้อมรับแผ่นพับเพื่อศึกษาวิธีการเดินชมรมยตรา

นักศึกษาเริ่มเดินออกจากโรงเรียนบ้านนางแตน

นักศึกษานั่งร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง เมื่อมาถึงภายในวัด

ครูพงษ์กฤษณ์ ได้แนะนำให้นักศึกษารู้จักกับนายบุญธรรม แจ่มสว่าง ผู้ใหญ่บ้านนางแดน พร้อมตามความรู้สึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแทนนักศึกษาสาธิตวิธีการเดินจงกรม

นักศึกษาได้ศึกษาความรู้จากนายศรีเลิศ แปงนุจา สอบต.บ้านนางแดนวิทยากร
โดยให้ความรู้ในเรื่อง รอยพระพุทธรบาท

นักศึกษาบันทึกข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับความรู้จากวิทยากร

ตัวแทนศึกษานำนักศึกษาไหว้พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ

นักศึกษาช่วยกันปรับเส้นทางเดินจงกรมรอบ ๆ บริเวณวัดพระธาตุดอยน้อย

พระอริการชรด อริโย เจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยน้อย ได้บรรยายธรรมะให้กับนักศึกษา

พระอริการชรด อริโย เจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยน้อย นำนักศึกษากล่าวอธิษฐาน ก่อนเดินธรรมยาตรา

พระอริการชรด อริโย เจ้าอาวาสวัดพระธาตุคายน้อย
นำนักศึกษาเดินชมรมยาตราบริเวณรอบวัดคายน้อยจำนวน 3 รอบ

นักศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็นในการช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้ บริเวณวัดพระธาตุดอยน้อย

นักศึกษาได้รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับประวัติ วัดพระธาตุดอยน้อย
จากนายวรรณ คำภู

โครงการธรรมยาตรา ธรรมะ กับแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้

หลักการและเหตุผล

วัดพระธาตุคอกน้อย เป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา มีเนื้อที่ 68 ไร่ 1 งาน ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านนางแดน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ของตำบลท่าผา เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านนางแดน หมู่บ้านใกล้เคียง รวมทั้งเป็นที่เคารพ ศรัทธาของประชาชนทั่วไป และวัดคอกน้อย ยังถือเป็นวัดสำคัญประจำตำบลท่าผา

ในระยะเวลาประมาณ 3-4 ปีที่ผ่านมา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าผา และประชาชนได้เข้ามาพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริม โบราณสถานให้มีสภาพแวดล้อมมีความสวยงาม สงบ ร่มเย็น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แม้ว่าวัดพระธาตุคอกน้อยได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ แล้ว ยังประสบกับปัญหา ขาดการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยนักศึกษา กศน. ได้จัดทำโครงการ เดินธรรมยาตรา เพื่อรณรงค์ให้ชุมชน มีความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ป่าไม้ และปลูกฝังจิตสำนึก ให้แก่นักศึกษานำความรู้ทางศาสนามาปรับใช้ในชีวิต เพื่อมิให้เกิดการละเลย ต่อหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ทั้งที่เป็นสาเหตุของปัญหา และสาเหตุของความล้มเหลวในการแก้ปัญหา ต้องมีการพัฒนาจิตใจของนักศึกษา ประชาชน ให้องกามขึ้น เพื่อให้เกิดความอยู่รอดของสภาพแวดล้อม ความสวยงาม สงบ ร่มเย็น และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้คงอยู่ต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจึงได้จัดโครงการธรรมยาตรา เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยจะจัดขึ้นในวันที่ 24 สิงหาคม 2551 ในประเด็นเรื่อง “ธรรมะ กับแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้” โดยใช้เส้นทางธรรมยาตราฯ เริ่มต้นที่โรงเรียนบ้านนางแดน ตำบลท่าผา ไปสิ้นสุดที่วัดพระธาตุคอกน้อย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้การเดินธรรมยาตราอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้สู่ชุมชน
3. เพื่อให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

เป้าหมาย

- เชิงปริมาณ

1. นักศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลท่าผา จำนวน 30 คน
2. นักศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา จำนวน 40 คน
3. นักศึกษา ปวช. จำนวน 50 คน

/-เชิงคุณภาพ...

-2-

- เชิงคุณภาพ

ผู้เรียนมีทักษะในการเดินธรรมยาตราอย่างถูกต้อง สามารถนำความรู้ที่ได้รับสู่ชุมชนได้ และมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอสภาพปัญหาในการอนุรักษ์ป่าไม้ สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับชุมชนได้

วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการ
- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ
- นักศึกษาไหว้พระสวดมนต์ก่อน และหลังการทำกิจกรรม
- ติดตาม และประเมินผล
- สรุป และรายงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่ ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1	การเดินธรรมยาตรา	09.00 – 09.30 น.	วัดคายน้อย	นายพงษ์กฤษณ์
2	กิจกรรมพักกายด้วยสมาธิ	09.30 – 10.00 น.	วัดคายน้อย	นายพงษ์กฤษณ์
3	การศึกษาประวัติวัดพระธาตุคายน้อย รอยพระพุทธรบาท วิหารหลังเปียง เงามพระธาตุ	10.00 – 12.00 น.	วัดคายน้อย	นายพงษ์กฤษณ์
4	พักรับประทานอาหารกลางวัน	12.00 – 13.00 น.	วัดคายน้อย	นายพงษ์กฤษณ์
5	ศึกษาร่วมกับชุมชน “การอนุรักษ์ป่าไม้”	13.00 – 15.30 น.	วัดคายน้อย	นายพงษ์กฤษณ์
6	ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ระหว่างและหลังเสร็จกิจกรรม	-	-	นายพงษ์กฤษณ์
7	จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	-	-	นายพงษ์กฤษณ์
8	สรุปและประเมินโครงการ	-	-	นายพงษ์กฤษณ์

ระยะเวลาดำเนินการ

วันอาทิตย์ที่ 24 สิงหาคม 2551

/องค์กร...

-3-

องค์กรร่วมจัด

1. นายบุญธรรม แจ่มสว่าง ผู้ใหญ่บ้านบ้านนางแตน
2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าผาบ้านนางแตน
3. นางจันทร์ฉาย เดชคุณมาก อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน
4. นายบุญเลิศ จันทร์คำ ประธานองค์กรนักศึกษา ศรช.ท่าผา
5. นายบุญเรือน เครือวิยะ ประธานองค์กรนักศึกษา ศรช.ศาลา
6. นางสาวสุรีย์ กาวิล ประธานองค์กรนักศึกษา ปวช.

สถานที่ดำเนินการ

วัดพระธาตุคอกน้อย ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายพงษ์กฤษณ์ อุปนันท์ ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน
ขณะทำงาน
2. นางสาวนถชนก วังใจฟู ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลศาลา
3. นางสมหมาย มูลบ้านดง ครูประจำกลุ่ม ปวช.

งบประมาณ -**ตัวชี้วัด**

1. นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการเดินธรรมยาตรา
2. นักศึกษามีความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้สู่ชุมชนได้
3. นักศึกษาสามารถกระตุ้นให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ร่วมกับชุมชนได้

การประเมินผล

- แบบประเมินโครงการ
- แบบสังเกต/สอบถามความพึงพอใจ
- แบบบันทึกการเรียนรู้
- แบบทดสอบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษามีทักษะเรียนรู้การเดินธรรมยาตราอย่างถูกต้อง

/2. นักศึกษา...

-4-

2. นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้สู่ชุมชน
3. นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกับชุมชน

ผู้เสนอโครงการ
พงษ์กฤษณ์
(นายพงษ์กฤษณ์ อุปนันท์)
ครูอาสาฯ

ผู้เห็นชอบโครงการ
นาคยา
(นางสาวนาคยา วุฒิชูทอง)
ครู ค.ศ. 1

ผู้อนุมัติโครงการ

ลงชื่อณราวัลย์ นันตะภูมิ
(นางณราวัลย์ นันตะภูมิ)

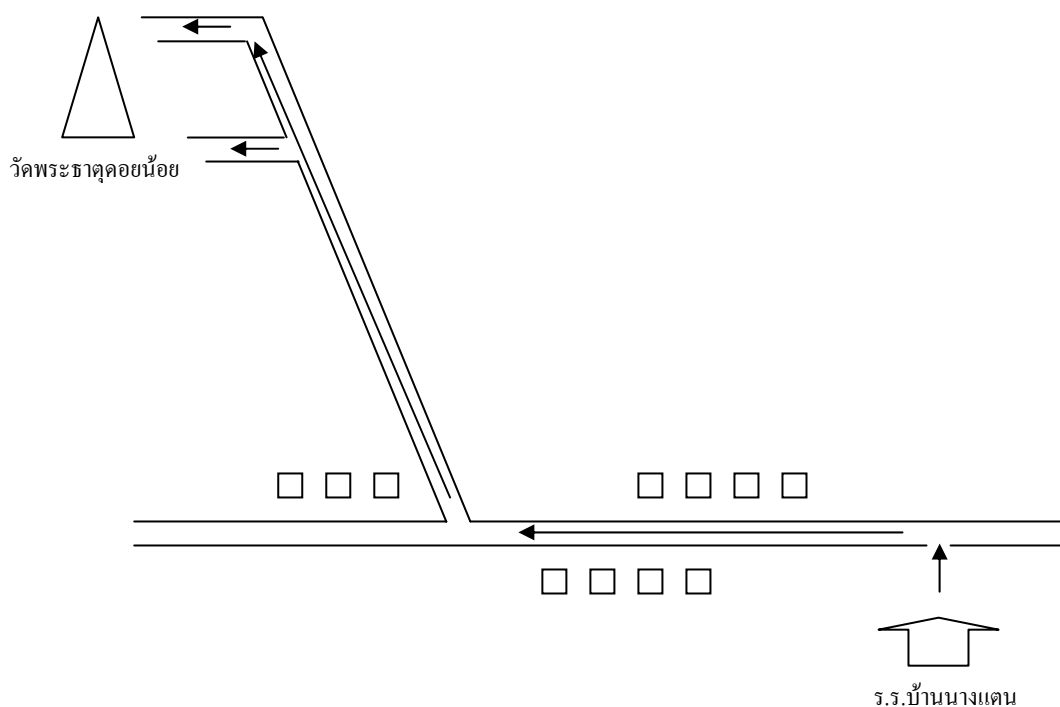
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะคา

กำหนดการ

วันอาทิตย์ที่ 24 สิงหาคม 2551

08.00 น.	ลงทะเบียน (รับใบความรู้)
09.00 – 09.30 น.	เดินทางจากโรงเรียนบ้านนางแดน
09.30 – 10.00 น.	กิจกรรมพักกายด้วยสมาธิ
10.00 – 12.00 น.	ศึกษาประวัติวัดพระธาตุคายน้อย รอยพระพุทธรบาท วิหารหลังเปียง เงาพระธาตุ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	ศึกษาร่วมกับชุมชน “การอนุรักษ์ป่าไม้”

เส้นทาง และกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรม ธรรมเนียมตรา

เรื่อง ธรรมเนียม กับการอนุรักษ์ป่าไม้ วันที่ 24 สิงหาคม 2551

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อฝึกทักษะเรียนรู้การเดินธรรมเนียมตราอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้สู่ชุมชน
3. เพื่อให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

สาระการเรียนรู้

เนื้อหา

- ความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมตรา หลักการเดินธรรมเนียมตรา
- การบริหารจัดการเจริญปัญญา
- ประวัติวัดพระธาตุคอกน้อย รอยพระพุทธรบาท วิหารหลังเปียง เจาพระธาตุ
- การศึกษาร่วมกับชุมชน ประเด็น “การอนุรักษ์ป่าไม้”

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครู และผู้เรียนสนทนาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธรรมเนียมตรา ครูชี้แจงเส้นทางในการเดินธรรมเนียมตรา

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 การเดินธรรมเนียมตรา (นักศึกษามีทักษะเรียนรู้การเดินธรรมเนียมตราอย่างถูกต้อง)

- ครูแจกใบความรู้/แผ่นพับ เรื่อง ธรรมเนียมตรา
- ครูแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 30-40 คน
- ครูผู้รับผิดชอบแต่ละกลุ่มอธิบาย วินัยในการเดินธรรมเนียมตรา
- ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเดินแถวเรียงหนึ่ง และให้ปฏิบัติตามวินัยการเดินอย่างเคร่งครัด โดยออกเดินที่ละกลุ่ม เว้นช่วงห่างพอสมควร
- การออกเดินทางให้เดิน 10 นาที พัก 5 นาที โดยครูจะมีการสอบถาม เมื่อมีการหยุดพัก และจดบันทึก
- จุดพักที่ 1 บริเวณปากทางเข้าวัดพระธาตุคอกน้อย
- ครูสอบถามความรู้สึกผู้ร่วมเดิน พร้อมจดบันทึก
- ครูให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจัดแถว ในกลุ่มของตัวเอง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตามวิธีการเดินธรรมเนียมตรา แล้วเดินทางต่อ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพักกายด้วยสมาธิ (เพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้สู่ชุมชน)

- ครูมอบหมายให้ตัวแทนนักศึกษานำผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติสมาธิ ตามขั้นตอนการนั่งสมาธิ และการเดินจงกรม
- ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้สูงอายุ เรื่องการเดินจงกรม และแนะนำวิธีการเดินจงกรมให้กับผู้สูงอายุ และผู้สนใจ
- ครูและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากที่ได้นั่งสมาธิและเดินจงกรม

กิจกรรมที่ 3 ศึกษาพร้อมกับชุมชน “การอนุรักษ์ป่าไม้” (เพื่อให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนในการนำเสนอสภาพปัญหาการอนุรักษ์ป่าไม้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน)

- แบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็น 4 กลุ่ม ศึกษาแหล่งเรียนรู้ตามฐาน ฐานละ 20 นาที
  - ประวัตินครวัดพระธาตุคอกน้อย (กลุ่ม 1,2,3,4)
  - รอยพระพุทธรบาท (กลุ่ม 2,3,4,1)
  - วิหารหลังเปียง (กลุ่ม 3,4,1,2)
  - เจาพระธาตุ (กลุ่ม 4,1,2,3)
- ศึกษาสภาพแวดล้อม รอบบริเวณวัดพระธาตุคอกน้อย
- ให้นักศึกษาจดบันทึกข้อมูลที่ได้พบเห็นจากการศึกษาสภาพแวดล้อม
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสำคัญของประเด็นที่ได้ศึกษา
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ของประเด็นที่ได้ศึกษานำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมต่อเนื่อง

- ตัวแทนกลุ่มนำข้อมูลที่ได้สรุปมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ กับตัวแทนชุมชน เพื่อหาแนวทางในการรณรงค์ และส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าไม้ (ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิก อบต., มัคคุนายก, อสม.)
- ครูมอบหมายงานให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนบรรยายความรู้ที่ศึกษาร่วมกิจกรรม ธรรมชาติ การอนุรักษ์ป่าไม้

ขั้นสรุป

- ครู และผู้เรียน ร่วมกันสรุป องค์ความรู้ที่ได้รับ
- ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้

ผู้เรียนวิเคราะห์ กิจกรรม ชรรถนะกับแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

สื่อการสอน / อุปกรณ์

- ใบงาน เรื่องกิจกรรม ชรรถนะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้
- ใบความรู้ ชรรถนะตรา
- แหล่งเรียนรู้ชุมชน
- ผู้รู้/ภูมิปัญญาชาวบ้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- การมีส่วนร่วมกิจกรรม
- แบบบันทึกการเขียนบรรยายความรู้สู่การร่วมกิจกรรม ชรรถนะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้

ชิ้นงานหรือภาระงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ

- บันทึกการเรียนรู้ผู้เรียน
- บันทึกการเขียนบรรยายความรู้สู่การร่วมกิจกรรม ชรรถนะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้

ใบความรู้

- ใบความรู้ ชรรถนะตรา

ใบงาน

ใบงาน เรื่องกิจกรรม ชรรถนะตรา กับการอนุรักษ์ป่าไม้

เครื่องมือการวัดประเมินผล

- แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วม
- แบบสังเกตใบงาน

ใบงาน

เรื่อง ธรรมะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเขียนบรรยายสรุปประเด็นการศึกษาสภาพแวดล้อมของวัดพระธาตุดอยน้อย ตามหัวข้อต่อไปนี้

สภาพทั่วไป

.....
.....
.....

สภาพของป่าไม้

.....
.....
.....

อะไรที่เป็นสาเหตุ/ปัญหา ของป่าไม้

.....
.....
.....

นักศึกษามีแนวทางในการพัฒนา หรือการแก้ไขสภาพปัญหา อย่างไร

.....
.....
.....

ให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกการร่วมกิจกรรม ธรรมะ กับการอนุรักษ์ป่าไม้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบทดสอบ

คำสั่ง จงตอบคำถามตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติของ หมายถึง

.....

.....

.....

2. การเดินเพื่อธรรมะ หรือการเดินด้วยธรรมะ หมายถึง

.....

.....

.....

3. การเดิน อย่างมีสติ ให้ประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

4. หากมนุษย์ไม่มี การเจริญปัญญา นักศึกษาคิดว่ามนุษย์จะมีสภาพอย่างไร

.....

.....

.....

5. กัลยาณมิตร หมายถึง

.....

.....

.....

6. การอนุรักษ์ป่าไม้มีวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

7. การร่วมกันกระทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยคุณธรรมข้อใด

.....

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เข้าร่วมกิจกรรม โครงการ .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เพศ ( ) ชาย

( ) หญิง

อายุ.....ปี

การศึกษา.....

อาชีพ.....

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ			
	น้อย	พอใช้	ดี	ดีมาก
ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม				
สถานที่ดำเนินการ				
วิทยากร/ภูมิปัญญา/ครู				
เนื้อหา/กิจกรรม				
สื่อ				
การนำความรู้ไปใช้				

บันทึกแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

คำสั่งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะคา

ที่ 053 / 2551

เรื่อง โครงการธรรมเนียมฯ ธรรมะ กับแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้

*****

ตามที่ ศูนย์การเรียนชุมชนตำบลท่าผา จะดำเนินการจัดทำโครงการ ธรรมเนียมฯ ธรรมะ กับแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเป็นการพัฒนาคุณภาพให้ ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยม และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และเพื่อ ประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมในการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ เพื่อฟื้นฟูธรรมะในใจของนักศึกษา และ ชุมชน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ วัดพระธาตุคอกน้อยในการร่วมกันกระตุ้น ให้เกิดกระแส การอนุรักษ์เพื่อ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ แสวงหาวิถีแห่งการดำเนินชีวิต และแสวงหากระบวนการเรียนรู้ที่ เหมาะสม อันเนื่องอยู่ด้วย ศาสนธรรม ได้ “ทดลอง” ใช้ชีวิตช่วงสั้น ๆ ร่วมกับผู้สนใจในแนวทาง ใกล้เคียงกันเพื่อสร้างกระบวนการใช้ความสัมพันธ์ เสริมสร้างคุณธรรมนำความรู้สู่ชุมชน ในลักษณะ เครื่องข่าย ความเป็นชุมชน จิตสำนึกทาง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ใน การคิด วิเคราะห์สภาพของชุมชนตามความคิดเห็นของประชาชน ร่วมกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ป่า ไม้ อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อให้โครงการ ธรรมเนียมฯ ธรรมะ กับแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้เป็นไปด้วยความ เรียบร้อย มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อาศัยอำนาจตามคำสั่งของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 489/2551 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2551 เรื่องมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการ สถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ปฏิบัติราชการแทน จึงแต่งตั้งให้คณะทำงาน โครงการ ธรรมเนียมฯ ธรรมะ กับแนวทางอนุรักษ์ป่าไม้ รับผิดชอบ และดำเนินการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ปรึกษาหารือแนะนำช่วยเหลือกำกับดูแล และอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

1.1 นางณราวัลย์ นันตะภูมิ	ผอ.ศบอ.เกาะคา	ประธานกรรมการ
1.2 นางสาวนาคยา วุฒิธนูทอง	ครู ค.ศ 1	รองประธาน

/2. คณะกรรมการ...

-2-

2. คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร มีหน้าที่ จัดทำเอกสาร ใบบงาน ใบความรู้ แบบประเมินกิจกรรม ประกอบด้วย

2.1 นายพงษ์กฤษณ์ อุปันนท์	ประธานกรรมการ
2.2 นางสาวสมหมาย มูลบ้านดง ครู ปวช.	กรรมการ
2.3 นางสาวนาถชนก วัจใจฟู ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	กรรมการและเลขานุการ

3. คณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่ มีหน้าที่ในการจัดเตรียมสถานที่ ในการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ ประกอบด้วย

3.1 นายพงษ์กฤษณ์ อุปันนท์	ประธานกรรมการ
3.2 นางสาวสมหมาย มูลบ้านดง ครู ปวช.	กรรมการ
3.3 นางสาวนาถชนก วัจใจฟู ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	กรรมการและเลขานุการ

4. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ ออกแบบกิจกรรม ให้ความรู้ การบรรยาย วัตถุประสงค์ ประมวลผลการเข้าอบรมตลอดกิจกรรมให้เป็นประโยชน์ด้วยความเรียบร้อย จัดกิจกรรมต่างๆให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

4.1 นายพงษ์กฤษณ์ อุปันนท์	ประธานกรรมการ
4.2 นางสาวสมหมาย มูลบ้านดง ครู ปวช.	กรรมการ
4.3 นางสาวนาถชนก วัจใจฟู ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	กรรมการและเลขานุการ

4. คณะกรรมการสรุปผลการดำเนินการ มีหน้าที่ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล จัดทำเอกสารฉบับที่ก ละเข้าเล่ม ประกอบด้วย

5.1 นายพงษ์กฤษณ์ อุปันนท์	ประธานกรรมการ
5.2 นางสาวสมหมาย มูลบ้านดง ครู ปวช.	กรรมการ
5.3 นางสาวนาถชนก วัจใจฟู ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	กรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ 18 สิงหาคม 2551 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ 2551

ลงชื่อณราวัลย์ นันตะภูมิ

(นางณราวัลย์ นันตะภูมิ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเกาะคา